

Sabut i concebut

Com és ja ben sabut, el verb *concebre* es un dels verbs del segon grup o conjugació sovint atribuïts indègudament al tercer, transformat, per tant, en «concebin», que hom conjuga aleshores com *servir* o *seguir*, amb formes incorrectes com «concebeixo», «concebin», «concebiré», «concebit», etc., en lloc de *concebo*, *concebem*, *concebré*, *concebut*. *Concebre*, igual que *percebre* o *decebre*, s'ha de conjugar com el verb *rebre*, i el seu participi passat, per tant, no és «concebit» sinó *concebut*. De fet, l'ús del verb *concebre* no és avui gaire popular i, deixant de banda el seu sentit propi —*concebre un fill*—, en el llenguatge espontani hom recorre més aviat a d'altres verbs o perifrasis verbals com *imaginar-se*, *creure's*, *acudir-se*, *tenir la idea*, etc. Però això no vol dir que no siguin molts els qui creuen oportú de servir-se'n en tal o tal ocasió, i aleshores, alguns, diuen encara, per exemple «Una carta concebida en aquests termes» o «Han concebit un projecte grandíols», en lloc de *Una carta concebuda en aquests termes* i *Han concebut un projecte grandíols*, que són les frases correctes. (Anàlogament, *Han percebut una gratificació* i no «Han percibit una gratificació».)

Concebut, doncs, és la forma correcta del participi passat del verb *concebre*, que fa en el femení *concebuda* (com en la frase *Ave Maria puríssima, sens peccat fou concebuda*); i que correspon i equival a la forma del castellà «concebido», però que no té res a veure amb l'ad-

jectiu «consabido» que posseeix aquesta llengua. I és adequat de fer aquesta observació, perquè quan hom adapta aquest adjectiu a la nostra llengua, en resulta la forma «consabut» que té la mateixa pronunciació que la del nostre participi *concebut* amb què n'hi ha, ben convençuts, que no vacil·len a donar-la per bona i ben legítima. Aquesta identitat de pronunciació indueix fins i tot a escriure frases com «Ens va explicar la concebuda llegenda del tresor amagat...», que pot tenir, gràficament, tota l'aparença d'una redacció catalana impecable, però que inclou un gros disbarat. L'adjectiu «consabido» és una forma pròpia, específica, del castellà, sense correspondència en la nostra llengua. Les nostres formes que hi equivalen són, especialment, *sabut* i *conegut*, normalment reforçades amb alguns adverbis com *ja* o *ben*: *la seva ja sabuda animadversió contra nosaltres*, *la ben coneguda llegenda...* Partint de l'expressió castellana, i delerós de trobar una forma catalana exactament equivalent, és possible que algú no trobi prou satisfactòria cap de les solucions que li puguem proposar. Però si llegeix atentament bons textos catalans originals, hi descobrirà que totes les idees —incloent-hi la que ens ocupa— hi són expressades amb precisió i exactitud amb mitjans propis, sense haver de recórrer a solucions artificioses ni emmanllevades a d'altres llengües.